

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»

**ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ:
НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ВИМІР
В УМОВАХ ВОЄННИХ ВИКЛИКІВ**

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 26 квітня 2024 року

Одеса
«Фенікс»
2024

*Рекомендовано до друку вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 8 від 15.05.2024 р.)*

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**

Є 24 **Європейські орієнтири розвитку України: науково-практичний вимір в умовах воєнних викликів** : матеріали Міжнар.наук.-практ. конф. (Одеса, 26 квітня 2024 р.) / за заг. ред. С. В. Ківалова. – Одеса : Фенікс, 2024. – 1000 с.
ISBN 978-617-8430-05-4

У збірнику відображено наукові напрацювання вчених, практиків, військовослужбовців у теоретичній та емпіричній площині у сферах філософських основ, загальної теорії та історичних досліджень держави і права, актуальних проблем світових соціально-політичних процесів, соціології та психології в умовах повномасштабного військового вторгнення. Висвітлено питання загроз національній безпеці в їх конституційному вимірі у рамках міжнародного та європейського права, трудового права та права соціального забезпечення, земельного, аграрного та екологічного права, пов'язані з функціонуванням економіки та підприємництва в умовах європейського вибору України. Розглянуто проблеми інформатизації та цифровізації суспільства, захисту інформації та кібербезпеки в умовах військового вторгнення, питання методики викладання іноземних мов, теорії та практики перекладу, проблеми лінгвістики та журналістики. Відображено наукові напрацювання у сферах адміністративного права та процесу, фінансового, морського та митного права, організації та вдосконалення судоустрою, прокуратури, інших правоохоронних органів, адвокатури. Висвітлено питання кримінального права, кримінально-процесуальних аспектів кримінального провадження та кримінологічних особливостей протидії злочинності в умовах воєнного стану, криміналістики, судової експертизи, психології та медицини у забезпеченні судочинства, цивільного та сімейного права, інтелектуальної власності та патентної юстиції, цивільного судочинства, господарського права та процесу. Розглянуто актуальні питання діяльності сучасних бібліотек у закладах вищої освіти, фізичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Збірник розраховано на наукових і науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, практичних працівників у сферах юридичної, економічної, соціологічної, політологічної, психологічної, філологічної наук, журналістики та кібербезпеки тощо.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)»364»»20»(062.552)

Матеріали видано в авторській редакції

СЕКЦІЯ 21. СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ СТАН ОСОБИСТОСТІ ТА СОЦІУМУ В КРИЗОВИХ СИТУАЦІЯХ

<i>Цільмак Олена Миколаївна, Бакурідзе Ніна Григорівна</i> ПРОФЕСІЙНО ВАЖЛИВІ УМІННЯ, ЯКІ ДЕТЕРМІНУЮТЬ ЕМОЦІЙНИЙ ІНТЕЛЕКТ ПСИХОЛОГА-КОНСУЛЬТАНТА	819
<i>Гурін Руслан Сергійович</i> ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКЛАДАННЯ КУРСУ «ПСИХОЛОГІЯ РОЗВИТКУ ТА ОСОБИСТІСНОГО ЗРОСТАННЯ» МАГІСТРАНТАМ-ПСИХОЛОГАМ	821
<i>Джежик Ольга Володимирівна, Цільмак Олена Миколаївна</i> ОСНОВНІ НАПРЯМИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ	823
<i>Корнута Людмила Михайлівна</i> ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ КОМАНД НА ПУБЛІЧНІЙ СЛУЖБІ	826
<i>Рєпнова Тетяна Петрівна, Кнутова Маргарита Володимирівна</i> ЕМПАТІЯ ЯК ВАЖЛИВИЙ КОМПОНЕНТ СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ ТА ЇЇ ЕМОЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ	827
<i>Самара Ольга Євгенівна</i> ПСИХОЛОГІЧНА ГІГІЄНА: ВПЛИВ ЗМІ І ТЕЛЕГРАМ-КАНАЛІВ НА ПСИХІКУ ЛЮДИНИ ПІД ЧАС ВІЙНИ В УКРАЇНІ	829
<i>Тат'янчикова Андрій Олександрович, Лісовенко Анна Федорівна</i> ТРАНСФОРМАЦІЯ САМОСВІДОМОСТІ ОСОБИСТОСТІ В ЕПОХУ КІБЕРСОЦІАЛІЗАЦІЇ	831
<i>Ташматов Вячеслав Абдуллайович, Папінян Вікторія Валентинівна</i> ПРОЯВ ГОРЮВАННЯ В УМОВАХ ВІЙНИ ЯК ЕМОЦІЙНИЙ ПРОЦЕС ВТРАТИ	833
<i>Трет'якова Тетяна Миколаївна</i> ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ХОЛІСТИЧНОГО ПІДХОДУ ДО ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ	835

СЕКЦІЯ 22. ЕКОНОМІКА ТА ПІДПРИЄМНИЦТВО В УМОВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ВИБОРУ, ВІЙНИ ТА ПІСЛЯВОЄННА ВІДБУДОВА УКРАЇНИ

<i>Кібік Ольга Миколаївна</i> ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЕКОНОМІЧНИХ АГЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА	837
<i>Слободянюк Ольга Василівна</i> ВПЛИВ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ НА МАЛИЙ ТА СЕРЕДНІЙ БІЗНЕС В УКРАЇНІ: ВІЙНА ТА ВІДБУДОВА	838
<i>Корнілова Олеся Володимирівна</i> ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПРИВАТНОГО СЕКТОРУ СТОМАТОЛОГІЧНИХ ПОСЛУГ УКРАЇНИ У ВОЄННИЙ ПЕРІОД	841
<i>Котлубай Вячеслав Олексійович</i> УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ БІЗНЕСУ В УМОВАХ ВІЙНИ	842
<i>Примаченко Іван Федорович</i> ЗМІНА ПРІОРИТЕТІВ ТА ІНСТРУМЕНТІВ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ	845
<i>Редіна Євгенія Валентинівна</i> НАСЛІДКИ ВПЛИВУ ВІЙНИ НА БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩЕ УКРАЇНИ	847
<i>Ободовський Юрій Васильович</i> ЩОДО ПОНЯТЬ УМОВНОСТІ ТА БЕЗУМОВНОСТІ В ЕКОНОМІЧНОМУ ЖИТТІ СУСПІЛЬСТВА	849
<i>Калмикова Наталя Юріївна</i> <i>Кузнецова Людмила Валентинівна</i> НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ В УКРАЇНІ	851

СЕКЦІЯ 23. ІНФОРМАТИЗАЦІЯ ТА ЦИФРОВІЗАЦІЯ СУСПІЛЬСТВА В ЕПОХУ СТІМКОГО РОЗВИТКУ ТЕХНОЛОГІЙ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

<i>Логінова Наталія Іванівна, Толокнов Анатолій Арнольдович</i> ВІЗУАЛІЗАЦІЯ ДАНИХ У PYTHON	854
<i>Гура Володимир Ігорович</i> ВИКОРИСТАННЯ БЕЗДРОТОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У «РОЗШИРЕНІЙ РЕАЛЬНОСТІ»	856
<i>Задерейко Олександр Владиславович</i> <i>Грезіна Олена Миколаївна</i> ІНТЕРДИСЦИПЛІНАРНІ ПІДХОДИ ДО АНАЛІЗУ СКЛАДНИХ СИСТЕМ: ВІД ТЕОРІЇ ДО ПРАКТИКИ	859

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ КОМАНД НА ПУБЛІЧНІЙ СЛУЖБІ

Особливості управління на публічній службі виражаються, насамперед, у конкретних цілях, звітності, методах оцінки результатів, відповідальності, процедурах контролю та системах стимулів. Нові критерії розвитку суспільства вимагають запровадження новітніх прийомів та методів управління, які довели свою ефективність у комерційному секторі, на практику публічної служби. У всьому світі останнім часом відзначається зміна моделі управління саме на рівні публічної сфери. Яскравими прикладами успішної реалізації у сфері публічної служби прийомів управління комерційними організаціями останніми роками стали зокрема, маркетинг, командоутворення та стратегічне планування. Управлінська команда створюється для отримання від взаємодії складових її особистостей нових якостей: розробляти нові технології управління, право приймати ефективніші рішення, прагнути зниження ризику [2]. Тому, безумовно варто більш детально зупинитися на особливостях ефективного створення команд на публічній службі як сучасному інструменті управління кадровими ресурсами.

Існують різні класифікації управлінських команд. Так, виділяють основні типи команд серед яких варто виділити: робочі команди – проектують, виробляють та постачають продукт (послугу) споживачам; команди підвищення ефективності – ті, які створюються для роботи над конкретним проектом або певною проблемою; інтегруючі команди – гарантують координацію роботи в рамках однієї організації, вивчають діяльність робочих команд та команд підвищення ефективності, визначають цілі організації та загальний стратегічний напрямок. До цього типу належать управлінські команди, що вбачаються як найефективніші для формування на публічній службі. Аналіз зазначених управлінської команди підтверджує відсутність загальновизнаного єдиного підходу, що водночас представляє певну складність у з'ясуванні обов'язкових умов формування управлінської команди саме на публічній службі. Представлена класифікація свідчить про те, що зазвичай звертаються лише до окремих оцінок управлінської команди, що у свою чергу ускладнює теоретичний аналіз та практичні дослідження даної форми кадрового менеджменту.

Варто зазначити, що учасники команди чи є найважливішою системною характеристикою управлінської команди. Формування управлінської команди відбувається лише за виникнення в людей певної потреби у її існуванні. Тобто, учасники команди, будучи головними джерелами та носіями потреб, інтересів, ідей, цінностей, знань та вмінь, встановлюють сформованість управлінської команди, як довго і для яких цілей вона функціонуватиме. Існування спільної мети є змістовною характеристикою управлінської команди. Для ефективного функціонування організації тотожність особистих цілей учасників управлінської команди з цілями організації, має велике значення. Адже, учасники мають бути зацікавлені вирішувати загальну мету всієї команди, об'єднуючись задля досягнення своїх цілей у команду. Єдність мети є важливою сутнісною оцінкою управлінської команди. Важливою оцінкою управлінської команди також є властивість до самоорганізації. Як система, що самоорганізується, управлінська команда характеризується тим, що джерело її розвитку і перетворення знаходиться саме всередині команди. Учасники команди самі формують принципи функціонування та побудови команди, визначають правила та норми спільної діяльності. Важливо, що для людини робота в управлінській команді буде можлива лише за відповідністю її особистим інтересам і потребам, а також сприяє досягненню її цілей. Однією з першочергових умов є ефективність управлінських команд, що має дві частини: ступінь реалізації її цілей та задоволення, яке відчують люди від приналежності до цієї команди. Також серед факторів, що зумовлюють ефективність команди, можна наголосити на параметрах і мотивації команди, зовнішнього середовища функціонування.

Крім того, під час вивчення діяльності управлінських команд у системі публічної служби слід врахувати певні особливості її функціонування. Так, особливість професійної діяльності державного службовця полягає в тому, що процес її виконання включає реалізацію повноважень та функцій органів влади держави. Інтереси держави та суспільства є основним принципом, вищим критерієм етичності та кінцевою метою професійної діяльності державного службовця. Сьогодні це доводиться робити, спираючись головним чином на власні ресурси та сили, а також під власну персональну відповідальність, яка потребує знань в управлінській сфері та високого професіоналізму. Рівень професіоналізму управлінських кадрів державного адміністрування повинен ефективно вирішувати якісно нові завдання у суспільно-політичній та економічній ситуації, що швидко змінюється, особливо в умовах воєнного стану [1].

На публічній службі актуальною проблемою формування управлінської команди є створення дієвої системи безперервного розвитку державного адміністрування та розвитку кадрового потенціалу. Особливість сучасного управління потребує постійного вдосконалення та навчання управлінських кадрів та їх високого професіоналізму. До системи розвитку кадрів публічної служби слід включити групу наступних елементів: управління професійною кар'єрою, корпоративна культура, підвищення кваліфікації та підготовка публічних службовців, контроль за службовою поведінкою та виконанням посадових обов'язків державних службовців.

Варто пам'ятати, що результативність праці управлінських команд на публічній службі також залежить від ефективності застосовуваних стимулів та мотивів їхньої професійної службової діяльності. На основі комплексу конкретних принципів має формуватися система стимулювання праці цих працівників, що буде відповідати сучасним реаліям.

Список використаних джерел

1. Корнута Л. М. Окремі питання провадження державної служби в умовах воєнного стану. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*. 2022. № 2. С. 64–69. URL: <https://chasopys-ppp.dp.ua/index.php/chasopys/article/view/192> (дата звернення: 02.04.2024).

2. Муха Р. А. Команда, її сутність та особливості розвитку. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=4253> (дата звернення: 02.04.2024).

Ключові слова: командоутворення, управління, публічна служба, мотивація, професійний розвиток.

Keywords: team building, management, public service, motivation, professional development.

Рєпнова Тетяна Петрівна

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри психології, кандидат психологічних наук, доцент*

Кнутова Маргарита Володимирівна

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
магістрант 1 курсу спеціальності «Клінічна психологія»*

ЕМПАТІЯ ЯК ВАЖЛИВИЙ КОМПОНЕНТ СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ ТА ЇЇ ЕМОЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ

Емпатія як здатність відчувати і розуміти емоції, почуття та переживання інших людей відіграє критичну роль у соціальному розвитку особистості. У сучасному світі, де соціальні взаємодії є невід'ємною частиною нашого життя, розвиток емпатії має значення не лише для підтримання здорових міжособистісних відносин, але й для побудови гармонійного і співчут-